

ศูนย์ปฏิบัติการข้าวเกษตร

สำนักงานเกษตรอำเภอสุคีริน
อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส ๙๖๑๙๐
โทร, โทรสาร ๐ ๗๓๖๕ ๖๐๖๗

E-mail : sukhirin_nwt@doae.go.th Web site : <http://sukhirin.narathiwat.doae.go.th>

สส.๐๐๙/๒๕๕๖

การเตรียมดินสำหรับการปลูกข้าวโพดให้ได้ ผลผลิตเพิ่มขึ้นด้วยปุ๋ยอินทรีย์

ข้าวโพดอินทรีย์ ลักษณะดินสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ปลูกข้าวโพด เป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วม ชั่งแต่ต้องมีปริมาณน้ำเพียงพอ สำหรับใช้ตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดิน ร่วนหรือร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปน ทราย มีความอุดมสมบูรณ์สูงมีอินทรีย์วัตถุ ไม่น้อยกว่า ๑.๕ เปอร์เซ็นต์ การระบายน้ำ และถ่ายเทอากาศดี ระดับหน้าดินลึก ๒๕- ๓๐ เซนติเมตร มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ระหว่าง ๕.๕-๖.๘

พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เลือกพันธุ์ที่มีความต้านทานต่อการหักล้ม ต้านทาน ต่อโรคทางใบและโรคราน้ำค้าง มีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๑๐-๑๒๐ วัน ให้ผลผลิตเฉลี่ยและมีเปอร์เซ็นต์เมล็ด ต่อฝักสูง

การเตรียมดินสำหรับปลูกข้าวโพด

1. ให้ทำการไถพรวน ด้วยผานสาม ๑ ครั้ง ลึก ๒๐- ๓๐ เซนติเมตร พรวนด้วยผานเจ็ด ๑ ครั้ง และปรับหน้าดิน ให้สม่ำเสมอไม่ให้น้ำขังแปลง
2. การปลูกพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงดิน ปลูกพืช ปุ๋ยสดก่อนปลูกพืชหลักประมาณ ๒-๓ เดือน โดยทำการ ไถพรวน เตรียมดินแล้วฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำที่ผลิตจาก สารเร่ง พด.๒ อัตรา ๕ ลิตรต่อไร่ (เจือจาง ๑:๕๐๐) หลังจากนั้น ปลูกพืชปุ๋ยสดโดยวิธีหว่านหรือโรยเป็นแถว เช่น ปอเทือง อัตรา ๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วพรี อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วพุ่ม อัตรา ๘ กิโลกรัมต่อไร่ ให้ฉีดพ่น ปุ๋ยอินทรีย์น้ำที่เจือจาง ๑:๑,๐๐๐ อัตรา ๒ ลิตรต่อไร่ ทุก ๑๐ วันให้พืชปุ๋ยสด แล้วทำการไถกลบพืชปุ๋ยสด เมื่ออายุ ๕๐ วัน ปล่อยให้พืชปุ๋ยสดย่อยสลาย ๑๕ วันแล้วจึงเตรียม แปลงปลูกข้าวโพด
3. ทำร่องปลูก โดยเตรียมพื้นที่แบบร่องลูกฟูก นิยมปลูกเป็นแถวเดี่ยว สันร่องกว้าง ๓๐-๕๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร
4. ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำ อัตรา ๕ ลิตรต่อไร่(เจือจาง ๑:๕๐๐) เพื่อให้ธาตุอาหารและเป็นสารเร่งการเจริญเติบโต แก่พืชและจุลินทรีย์ดิน
5. ใส่เชื้อจุลินทรีย์ควบคุมเชื้อสาเหตุโรคพืชที่ ผลิตจากสารเร่ง พด.๓ ระหว่างแถวที่จะปลูกข้าวโพด อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อป้องกันโรครากเน่าและ โคนเน่าแล้ว จึงปลูกข้าวโพด

ในกรณีพื้นที่ปลูกข้าวโพดมีความลาดชัน ให้ปลูก หลุมแฝกในช่วงฤดูฝนเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ปลูกเป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ ภายหลังจากที่ไถเตรียมดินแล้ว

โดยการขุดหลุมในร่องที่ไถไว้สำหรับเป็นแนวระดับ ยาวตามพื้นที่ ให้แต่ละต้นห่างกัน ๕ เซนติเมตร หลุมแฝก แนวต่อไปก็จะปลูกขนานกับแนวแรก โดยมีระยะห่างขึ้น กับสภาพความลาดชันของพื้นที่ เช่น ถ้าระยะตาม

แนวตั้ง คือ ๒ เมตร แนวรั้วหลุมแฝก ณ ความลาดเอียง ๕ ๑๐ และ ๑๕ เปอร์เซ็นต์ แนวรั้วหลุมแฝกจะอยู่ห่างกัน ๔๐ เมตร ๑๕ เมตร และ ๑๐ เมตร ตามลำดับ รมั้ดระวางในการไถ เตรียมดิน โดยให้รักษาแนวหลุมแฝกไว้

นอกจากนี้ควรตัดใบหญ้าแฝกให้อยู่ระดับ ๓๐-๕๐ เซนติเมตร และปลูกหญ้าแฝกซ่อมแซมให้หนาแน่น แนวรั้วหลุมแฝกที่หนาแน่น มีประสิทธิภาพจะช่วยชะลอ และกระจายน้ำไหลบ่า เพิ่มการแทรกซึมน้ำลงสู่ผิวดิน รักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

วิธีปลูกข้าวโพด

ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดอัตรา ๓ กิโลกรัม ต่อไร่ หยอดเมล็ดข้าวโพดให้ลึกประมาณ ๔-๕ เซนติเมตร กลบด้วยดินบางๆ อัตราและระยะปลูกที่เหมาะสม ดังนี้

- ระยะปลูก ๗๕×๒๕ เซนติเมตร หยอด ๒ เมล็ดต่อหลุม ถอนแยกเหลือ ๑ ต้นต่อหลุม
- ระยะปลูก ๗๕×๕๐ เซนติเมตร หยอด ๓ เมล็ดต่อหลุม ถอนแยกเหลือ ๒ ต้นต่อหลุม
- ระยะปลูก ๗๕×๗๕ เซนติเมตร หยอด ๔ เมล็ดต่อหลุม ถอนแยกเหลือ ๓ ต้นต่อหลุม

การดูแลรักษาข้าวโพด

๑. การปลูกพืชแซม สำหรับพื้นที่ที่ไม่ได้ปลูก หลุมแฝก หลังจากปลูกข้าวโพดได้ ๑๕ วัน ให้ทำการปลูก พืชปุ๋ยสด เช่น ถั่วพุ่มดำ หรือถั่วพุ่มแดง อัตรา ๘ กิโลกรัม ต่อไร่ โรยเป็นแถวแทรกระหว่างแถวข้าวโพดเพื่อป้องกัน วัชพืช เมื่อพืชปุ๋ยสดมีอายุ ๕๐ วัน ให้ทำการตัดแล้วนำ มาคลุมดิน เพื่อรักษาความชื้นในดิน ขณะเดียวกันเมื่อพืช ปุ๋ยสดย่อยสลายจะให้อินทรีย์วัตถุกับดิน ให้ทำการฉีดพ่น ปุ๋ยอินทรีย์น้ำให้กับพืชตระกูลถั่วที่ปลูกแซมพร้อมกัน ขณะที่ให้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำกับข้าวโพด

๒. **การใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ** ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำอัตรา ๒ ลิตรต่อไร่ (เจือจาง ๑:๑,๐๐๐) ทางใบและลำต้นหรือรดลง ดินทุก ๑๕ วัน เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโต การติดดอก และการพัฒนาของฝัก หยุดให้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำเมื่อข้าวโพด ออกดอกช่วงอายุระหว่าง ๕๐-๕๕ วัน และเริ่มให้ใหม่อีก ครั้งในช่วงที่ข้าวโพดติดฝักจนกระทั่งเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวข้าวโพด

ทำการเก็บเกี่ยวขณะที่ใบข้าวโพดแห้งทั้งต้นหรือ อายุ ๑๑๐-๑๒๐ วัน เก็บเกี่ยวโดยหักข้าวโพดทั้งเปลือก จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดแผลหรือเมล็ดร้าวในระหว่างทำการ เก็บเกี่ยวหรือขนย้าย และยังช่วยป้องกันไม่ให้เชื้อราและแมลงสัมผัสเมล็ดโดยตรง

การจัดการดินหลังเก็บเกี่ยวข้าวโพดแล้ว

หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้ทำการหว่านพืชตระกูล ถั่วคลุมดิน เช่น ถั่วฮามาต้า ถั่วคาโลโปโกเนียมหรือถั่วคุดชู อัตราเมล็ด ๒ กิโลกรัมต่อไร่ หว่านให้ทั่วแปลง แล้วตัดตอซัง ต้นข้าวโพด คลุมผิวหน้าดินไว้เพื่อป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน และป้องกันวัชพืชจนกระทั่งถึงช่วงปลูก ข้าวโพดฤดูใหม่ต่อไป

การจัดการดินเพื่อปลูกข้าวโพดโดยใช้ปุ๋ย อินทรีย์ดังกล่าวนี้ จะสามารถลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี ลงได้ประมาณ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ หรือสามารถเพิ่มผลผลิต ข้าวโพดได้ประมาณ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อเทียบกับวิธีการ เดิมของเกษตรกร

*****

นางสาวโสเมศย์ อินทมะโน ภาพ / ข้าว
มีนาคม ๒๕๕๖